

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego A.-S.
Spółki z o.o. w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

z udziałem zainteresowanych: S. B., M. K., M. P., R. R.

o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 października 2014 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 13 listopada 2013 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „A.-S.” Spółka z o.o. z siedzibą w W. złożyło skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 27 września 2012 r. w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne M. K., S. B., M. K., M. P. i R. R.

Postanowieniem z dnia 11 września 2013 r., II UK 181/13, Sąd Najwyższy zwrócił akta Sądowi drugiej instancji celem sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, biorąc za jej podstawę wysokość należnych składek obliczoną od przychodów ubezpieczonych osobno w każdej zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 13 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w stosunku do M. K. - na kwotę 14.159 zł; S. B. - 7.074 zł; M. K. - 4.450 zł; M. P. - 720 zł; R. R. - 2.960 zł (pkt 1) oraz odrzucił skargę kasacyjną w odniesieniu do zainteresowanych S. B., M. K., M. P. i R. R. (pkt 2).

Sąd odwoławczy powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2012 r., II UK 312/11, oraz wskazał, że przy współuczestnictwie formalnym, gdy dochodzone są roszczenia oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej wartość przedmiotu zaskarżenia oblicza się oddzielnie dla każdego ze współuczestników. Zatem wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne stanowi wysokość należnych składek obliczona od przychodów ubezpieczonych osobno w każdej zaskarżonej decyzji. Wartość ta w odniesieniu do zainteresowanych S. B., M. K., M. P. i R. R. jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, co stanowi to o niedopuszczalności skargi kasacyjnej w tym zakresie (art. 398² § 1 k.p.c.) i powoduje jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Płatnik wniósł zażalenie „na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej”, w którym zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na jego treść, a to: 1) art. 21 w związku z art. 398²¹ § 2 k.p.c., przez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi w stosunku do zainteresowanych kwoty wskazane w pkt 1. sentencji postanowienia, a w konsekwencji niezasadne odrzucenie skargi kasacyjnej jako niespełniającej wymagania z art. 398² § 1 k.p.c.; 2) art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c., przez niezasadne przyjęcie, iż zainteresowani - pracownicy skarżącego - występują w sprawie na zasadzie współuczestnictwa formalnego.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i nadanie biegu skardze kasacyjnej.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący - z powołaniem się na poglądy wyrażone w postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09 oraz z dnia 11 maja 2012 r., I UZ 17/12 - wskazał, że „objęcie jednym wyrokiem wielu decyzji oznacza, iż w skardze kasacyjnej roszczenia z nich wynikające podlegają zsumowaniu przy ustalaniu wartości przedmiotu zaskarżenia. Występowanie w sprawie wielu zainteresowanych nie świadczy zaś o współuczestnictwie formalnym

prowadzącym do ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia odrębnie dla każdego z nich”. W rezultacie wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną winna zostać ustalona w oparciu o art. 21 w związku z art. 398²¹ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

Postanowienie ustalające wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną - jako niezaskarżalne w drodze zażalenia wniesionego na podstawie art. 394¹ - należy do kategorii postanowień, o jakich stanowi art. 380 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II UZ 1/12, LEX nr 1168880 i powołanie w nim orzecznictwo). Przepis ten znajduje - na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c. - zastosowanie w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Oznacza to, że na wniosek strony (zgłoszony w zażaleniu), postanowienie sądu drugiej instancji, którego przedmiotem jest ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia, może być skutecznie kwestionowane w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej, jeżeli miało wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w tym postanowieniu. Badanie na podstawie art. 380 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. w wyniku tzw. uprzedniej kontroli prawidłowości orzeczenia, które nie podlega zaskarżeniu w drodze zażalenia jest dopuszczalne, jednak warunkiem takiej kontroli niezaskarżalnego postanowienia, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie stosownego wniosku w środku odwoławczym skierowanym przeciwko postanowieniu podlegającemu zaskarżeniu zażaleniem. Gdy w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik wniosek taki powinien być jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom przez niego wnoszonym treści wprost w nich niewyrażonych (por. między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, LEX nr 447663; z dnia 28 października 2009 r., II PZ 17/09, LEX nr 559946).

Z konstrukcji sporządzonego przez pełnomocnika będącego adwokatem zażalenia wynika, że tym środkiem zaskarżenia prawidłowo zostało objęte postanowienie Sądu drugiej instancji w zakresie odrzucającym skargę kasacyjną. Skarżący nie zawarł jednak w zażaleniu ani stosownego wniosku, o którym stanowi

art. 380 k.p.c., ani nawet nie powołał się na ten przepis. Zawarte w zażaleniu rozważania dotyczące sposobu ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną w sprawie o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne nie mogą być same w sobie uznane za taki wniosek i wywołać skutku określonego w art. 380 k.p.c.

Nie została zatem skutecznie zakwestionowana przez skarżącego wartość przedmiotu zaskarżenia w zakresie ustalonym przez Sąd drugiej instancji, a skoro nie sięga ona dziesięciu tysięcy złotych, przeto skarga kasacyjna - jako niedopuszczalna - podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c.

Niezależnie od tego należy zauważyć, że w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14 (Biul. SN 2014 nr 6, s. 19) Sąd Najwyższy przesądził, że w razie objęcia jedynym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.). W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał, między innymi, że „spory składkowe wymagają osądzenia konkretnej wysokości zaległych składek wymierzonych od zgodnej z prawem podstawy ich wymiaru na indywidualne ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne za każdego z ubezpieczonych pracowników. W konsekwencji wartością przedmiotu sporu oraz przedmiotu apelacyjnego lub kasacyjnego zaskarżenia będzie wartość niezapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne za sporne okresy od określonych przychodów ze stosunku pracy, które zostały pominięte przez płatnika w podstawie wymiaru i obliczeniu składek przekazanych do organu ubezpieczeń społecznych indywidualnie za każdego ubezpieczonego pracownika”.

Z powyższych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

